

STERK OP HET WATER

EEN LEVEN LANG GENIETEN OP HET WATER

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1 Sterk op het water

1.1 Inleiding	3
1.2 Positionering	4
1.3 Trends	6
1.4 Analyse	10
1.5 Missie & visie	14

Hoofdstuk 2 Sterke watersportverenigingen

2.1 Verenigingen	17

Hoofdstuk 3 Sterke watersport

3.1 Sportbeoefening	21
3.2 Recreatieve sport	22
3.3 Wedstrijdsport	32
3.4 Topsport	40

Hoofdstuk 4 Sterk Watersportverbond

4.1 Watersportverbond	45

STERK OP HET WATER

1.1. INLEIDING

Dit beleidsplan is een weergave van de richting en activiteiten op hoofdlijnen die het Watersportverbond zich voor de komende jaren ten doel heeft gesteld en is een vervolg op het Beleidsplan 2013 - 2016. Het is de uitkomst van een proces dat we doorlopen hebben met verenigingsbestuurders, maatschappelijke partners, experts, collega-sportbonden, overheden, vrijwilligers en sponsors. Allen hebben een wezenlijke bijdrage geleverd aan dit document.

Het plan is in 7 ledenbijeenkomsten besproken en getoetst, waar in totaal ruim 100 aangesloten watersportverenigingen aanwezig waren. Ook onze regioteams hebben hun input gegeven in diverse bijeenkomsten. Daarnaast is er een aantal bilaterale overleggen geweest met de oprichtende verenigingen. Tot slot heeft ook de Controleraad het plan beoordeeld.

Wij danken alle betrokkenen voor hun constructieve medewerking. Met elkaar gaan we aan de slag om aan de wensen van huidige en toekomstige leden te voldoen. Om onze sport en onze aangesloten watersportverenigingen te versterken, om sterk op het water te blijven!

1.2. POSITIONERING

Eind 2013 stelden we tijdens de ALV samen met onze aangesloten verenigingen de missie en ambitie van het Watersportverbond vast: een leven lang zorgeloos watersporten. Een missie die in het nieuwe beleidsplan wordt aangescherpt.

De afgelopen vier jaar waren deels succesvol op bepaalde terreinen, maar ook niet altijd eenvoudig. Zo nam het aantal bij het Watersportverbond aangesloten verenigingen af, de opbrengsten eveneens en de interne organisatie van het Watersportverbond behoefde vernieuwing.

Aan de andere kant startten we nieuwe, succesvolle initiatieven op zoals bijvoorbeeld Optimist on Tour, Q-Cup en de Eredivisie Zeilen. Ook hielden we themabijeenkomsten over de wetswijziging btw-regeling voor watersportverenigingen. We vroegen aandacht voor onze watersport in de media. We zorgden dat jongeren kennismaken met varen. En onze opleidingen maakten varen veilig. Talloze vrijwilligers zetten zich in om het enorme waternetwerk in ons land bevaarbaar te houden en zo zorgeloos watersporten mogelijk te maken. En de helden van de Delta Lloyd kernploeg van het Watersportverbond haalden op de Olympische Spelen in Rio de Janeiro tweemaal goud en twee vierde plaatsen. Mede daardoor werden we Top drie Zeilland in de wereld. Nu we de plannen voor de komende jaren maken, is het goed om te kijken naar de status van de (water)sport in Nederland en de rol van het Watersportverbond hierbinnen.

1.3. TRENDS

Sport in Nederland

“We sporten ons suf, maar wel minder bij een vereniging”, kopte NRC Handelsblad in november 2014 naar aanleiding van de resultaten van de sportmonitor van NOC*NSF en GfK. Ook de Sport Toekomstverkenning, in 2017 gemaakt door het SCP en het RIVM, laat zien dat het sportlandschap sterk verandert.

Het aantal mensen dat lid is van een sportvereniging is tussen 2006 en 2014 gedaald met ruim 11%. Volgens het trendscenario gaat dit aantal in de toekomst verder dalen: Nederlanders zullen in 2030 minder vaak lid zijn van een sportvereniging. Nederlanders willen dan vooral individueel sporten of in een zelfgeorganiseerde groep. In 2014 sportte al ongeveer twee derde van de sporters alleen of ongeorganiseerd.

De toename van de aantallen ouderen en niet-westerse migranten in de samenleving versterkt deze ontwikkeling. Ouderen en niet-westerse migranten zijn namelijk minder vaak lid van een sportvereniging dan jongeren en autochtone Nederlanders. De komende jaren zal door vergrijzing, migratie en het toenemende belang van de beleving van sport ook een verschuiving plaatsvinden naar andere typen van sport dan die nu populair zijn. Voorbeelden hiervan zijn hardlopen en bootcampen in zelfgeorganiseerde groepjes, maar ook extreme sporten zoals kitesurfen en klimmen.

Mensen willen zelf bepalen wanneer, waar en met wie zij sporten. Dit hangt samen met de individualisering en flexibilisering, ontwikkelingen die in de toekomst aanhouden. Technologische ontwikkelingen, zoals virtuele coaches en apps, geven de autonome sporter feedback over de prestaties en conditie. Het aantal mensen dat individueel of in zelfgeorganiseerde groepen sport of beweegt, zal dan ook verder toenemen. Mensen sporten minder vaak voor plezier, maar vaker voor hun gezondheid. Deze ontwikkelingen zetten het klassieke verenigingsleven verder onder druk.

“We sporten ons suf, maar wel minder bij een vereniging”

NRC Handelsblad

Watersport in Nederland

Bovengenoemde trends en ontwikkelingen gaan niet voorbij aan de watersport in Nederland, integendeel. De vergrijzing speelt ons ook parten: 50% van de watersporters is 60-plusser. Hun vloot vergrijst eveneens: 50% van de kajuitjachten is ouder dan 35 jaar.

Nieuwe generaties hebben minder behoefte aan bezit en kiezen dus minder snel voor de aanschaf van een zeiljacht of motorboot. Zij kiezen steeds vaker voor bijzondere, individuele vormen van watersport. Denk aan suppen, kitesurfen, foilen: allemaal watersportvormen die we een aantal jaar geleden nog maar nauwelijks kenden. Ook vindt er een verschuiving plaats van meerdaagse tochten naar dagtochten, met als gevolg een stijging van de populariteit van sloepen. Hier zien we dan ook dat 60% van de sloepen jonger is dan 14 jaar.

De meeste watersportverenigingen spelen moeizaam in op deze ontwikkelingen. Deze nieuwe vormen van watersport zijn veelal niet te beoefenen bij een watersportvereniging en zorgen dus niet voor toename van het aantal leden bij watersportverenigingen. Aan de andere kant zien we gelukkig ook een aantal nieuwe initiatieven die wel inspelen op de trends. Er is bijvoorbeeld een aantal verenigingen die zelf boten aanschaffen en deze via een eigentijdse constructie ter beschikking van haar leden stellen. Of die andere vormen van (water)sport aanbieden, denk aan gig roeien of bridge drives. En er zijn gelukkig ook verenigingen die wel degelijk wachtlijsten kennen.

Desalniettemin geldt dit niet voor het overgrote deel van onze verenigingen. Een onprettige conclusie is dat watersportverenigingen niet zonder watersporters kunnen, maar dat watersporters wel steeds vaker zonder watersportvereniging kunnen.

1.3. TRENDS

Watersportverbond

Het Watersportverbond merkt dit ook. De afgelopen jaren hebben we een forse daling van het aantal leden gekend. Het aantal leden is over de vorige beleidsperiode gedaald met ca. 13%. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat onze aangesloten verenigingen gemiddeld minder leden hebben, anderzijds doordat er minder verenigingen lid zijn van het Watersportverbond. Met name motorbootverenigingen en kanoverenigingen zonder (wedstrijd)activiteiten zegden hun lidmaatschap op.

Deze daling heeft een daling van inkomsten uit contributie tot gevolg gehad. Ontvingen we in 2013 nog ca. € 1.500.000 aan contributie vanuit onze verenigingen, in 2017 is dit gedaald naar € 1.312.000. Daarnaast zijn de inkomsten uit subsidies met € 1 miljoen teruggelopen, mede omdat deze gebaseerd zijn op het aantal leden dat bij het Watersportverbond is aangesloten. Onze opbrengsten uit producten en diensten zijn wel met € 250.000 gestegen, maar kunnen het verlies van contributie- en subsidie-inkomsten niet volledig opvangen.

Analyse

Bovenstaande ontwikkelingen dwingen ons om fundamenteel anders te kijken naar de rol van het Watersportverbond. We zien op vrijwel alle fronten neergaande lijnen en de toekomstverkenning leidt niet tot zicht op verbetering van de situatie. We zullen met elkaar vooruit moeten durven kijken en inspelen op de veranderende behoefte van de watersporters en vrijwilligers.

Niet ingrijpen betekent een verdere daling van inkomsten, minder slagkracht, minder toegevoegde waarde, nog minder leden, nog minder inkomsten en zo verder in een neerwaartse spiraal.

Zo zal de dienstverlening naar onze aangesloten watersportverenigingen verder moeten verbeteren. Verenigingen stellen zich terecht de vraag wat de meerwaarde is van aansluiting bij het Watersportverbond. Niet altijd zijn wij in staat om die meerwaarde te leveren of duidelijk te maken. Dat moet anders, willen wij een sterk Verbond blijven. Als het gaat om het inspelen op trends, stelden wij in ons Beleidsplan 2013-2016 al de vraag centraal: hoe kunnen we ook van meerwaarde worden voor de grote groep watersporters die (nog) niet via een van onze verenigingen lid is van het Watersportverbond?

1.4. ANALYSE

Onderzoek van het Watersportverbond, NOC*NSF en GfK uit 2014 laat zien dat er 2,1 miljoen Nederlanders zijn die jaarlijks aan een vorm van watersport doen. En dat daarvan 650.000 mensen dit vaker dan 5 keer per jaar doen. Dit terwijl ca. 80.000 mensen indirect lid zijn bij het Watersportverbond, waarvan 70.000 bij een aangesloten vereniging.

In antwoord op die vraag ontwikkelden we de strategie 'Bereiken en binden van watersporters', waarvan we in alle Algemene Vergaderingen van de afgelopen jaren verslag hebben gedaan. Deze strategie richt zich op de 650.000 frequente, maar voor het overgrote deel ongebonden watersporters. Deze watersporters willen we bereiken, kennen en tenslotte binden aan ons of (liever) aan een van de aangesloten watersportverenigingen.

Dit om een aantal redenen:

- Hoe meer mensen we kennen, hoe sterker we staan in onze belangenbehartiging;
- Hoe meer mensen we kennen, hoe beter we ze kunnen interesseren in lidmaatschap van een vereniging;
- Hoe meer mensen we kennen, hoe interessanter we zijn voor partners;
- Hoe meer mensen we kennen, hoe beter we ze kunnen verleiden om bij te dragen aan de watersport. En hoe beter onze dienstverlening aan verenigingen en watersporters.

Uit deze strategie is een aantal concrete concepten voortgekomen, die aansluiten op de veranderende behoefte van de watersporter.

We noemen twee voorbeelden:

- Optimist on Tour, kennismaking met de watersport door jeugd: middenin de stad, dichtbij de doelgroep, samen met Delta Lloyd, gemeenten en scholen. En met verenigingen en vaarscholen.
- Fan van de Watersport, nieuwe vorm van binding van ongebonden watersporters: zij dragen bij aan onze belangenbehartiging en krijgen in ruil hiervoor voordeel op watersportgerelateerde producten/diensten.

Dit heeft tot gevolg dat wij ons niet enkel richten op onze aangesloten verenigingen, maar ook op de ongebonden watersporter. Met als doel hem of haar door te leiden naar een van onze verenigingen. Deze aanpak heeft de afgelopen jaren steeds goedkeuring gekregen op de Algemene Ledenvergaderingen. Ook tijdens de ledenbijeenkomsten begin dit jaar bleek dat een overgroot deel van onze aangesloten verenigingen deze stappen omarmt. Dit vanuit de gedachte dat de watersport groter is dan de optelsom van de leden van de aangesloten watersportverenigingen. Het bereiken van niet-aangesloten watersporters vergroot de taart, de inkomsten en creëert een vijver van mogelijk nieuwe leden.

Een aantal verenigingen is echter de mening toegedaan dat het Watersportverbond er uitsluitend is voor de aangesloten verenigingen. En dat we ons niet moeten richten op niet-leden en dat samenwerking met bijvoorbeeld vaarscholen onze verenigingen niet versterkt, maar juist ingaat tegen hun belang. Om die reden hebben we in het voorjaar van 2017 op verzoek van deze verenigingen het programma Fan van de Watersport 'on hold' gezet. Dit programma komt ook niet terug in dit Beleidsplan. Wat wel blijft, is de trend van dalende lidmaatschappen, inkomsten en een toekomstbeeld dat niet rooskleurig is voor de watersport in de huidige vorm.

We moeten ingrijpen om toekomstbestendig te zijn. Als we doorgaan op de oude weg, komen we binnen afzienbare tijd op een kritisch punt waarop onze klassieke en traditioneel georiënteerde watersportverenigingen ophouden te bestaan en daarmee het aantal leden van het Watersportverbond nog verder daalt.

De opbrengsten van contributies en subsidies nemen de komende jaren verder af en een verdienmodel als het programma Fan van de Watersport kon niet op draagvlak rekenen. Voor ons dus de vraag hoe we wel nieuwe verdienmodellen kunnen creëren, zonder een deel van de aangesloten verenigingen te verliezen.

1.4. ANALYSE

Stappen zetten is binnen het Watersportverbond niet altijd eenvoudig, want:

- De diversiteit onder de aangesloten verenigingen is groot, hetgeen leidt tot uiteenlopende belangen en prioriteiten;
- Uiteenlopende belangen en prioriteiten leiden tot diverse verwachtingen over de wijze van ondersteuning bieden aan aangesloten watersportverenigingen, hetgeen kan leiden tot mogelijk ontevredenheid bij een deel van de achterban. Los daarvan krijgt het Watersportverbond lastig voor het voetlicht wat het biedt aan ondersteuning aan de aangesloten watersportverenigingen en welke waarde deze ondersteuning in de vorm van contributie dan zou vertegenwoordigen;
- De besluitvorming verloopt traag en unaniem genomen besluiten in de Algemene Vergadering worden soms opnieuw betwist, waardoor het snel en adequaat anticiperen op ontwikkelingen wordt bemoeilijkt;
- Er is een mismatch tussen ambities en beschikbare middelen, er zijn te weinig financiële middelen beschikbaar om echt te investeren in kansrijke producten en diensten of in het verbeteren van de dienstverlening

Aanpak

Bovenstaande analyse maakt ons duidelijk dat we fundamenteel moeten kijken naar de activiteiten van het Watersportverbond. De verenigingen zijn onze belangrijkste stakeholders, we zijn immers een Verbond van verenigingen. Maar we zullen ook moeten blijven inzetten op het bereiken en binden van de ongebonden watersporters. En luisteren naar hun wensen en behoeften. Alleen dan zijn we ook in de toekomst Sterk op het Water!

***‘Nederland
Watersportland!
Een leven lang
genieten op het water!’***

1.5. MISSIE & VISIE

Missie

‘Nederland Watersportland! Een leven lang genieten op het water!’ Aan de hand van trends, ontwikkelingen, ambities en deze missie is een visie ontwikkeld op de watersport, de watersporter, de watersportverenigingen en het Watersportverbond.

Visie

- Draagt bij aan een plezierige wijze van sporten en recreëren;
- Wordt op een veilige en maatschappelijk verantwoorde wijze beoefend;
- Is voor iedereen.

Watersporters

- Respecteren de omgeving en de natuur;
- Respecteren elkaar en dragen zorg voor elkaar;
- Respecteren de regels en stimuleren anderen dit ook te doen.

Watersportverenigingen

- Dragen bij aan de ontwikkeling van de watersport;
- Staan open voor samenwerking;
- Anticiperen op maatschappelijke trends en ontwikkelingen;
- Bieden watersporters de gewenste faciliteiten en –activiteiten;
- Zijn sterke organisaties.

Het Watersportverbond is

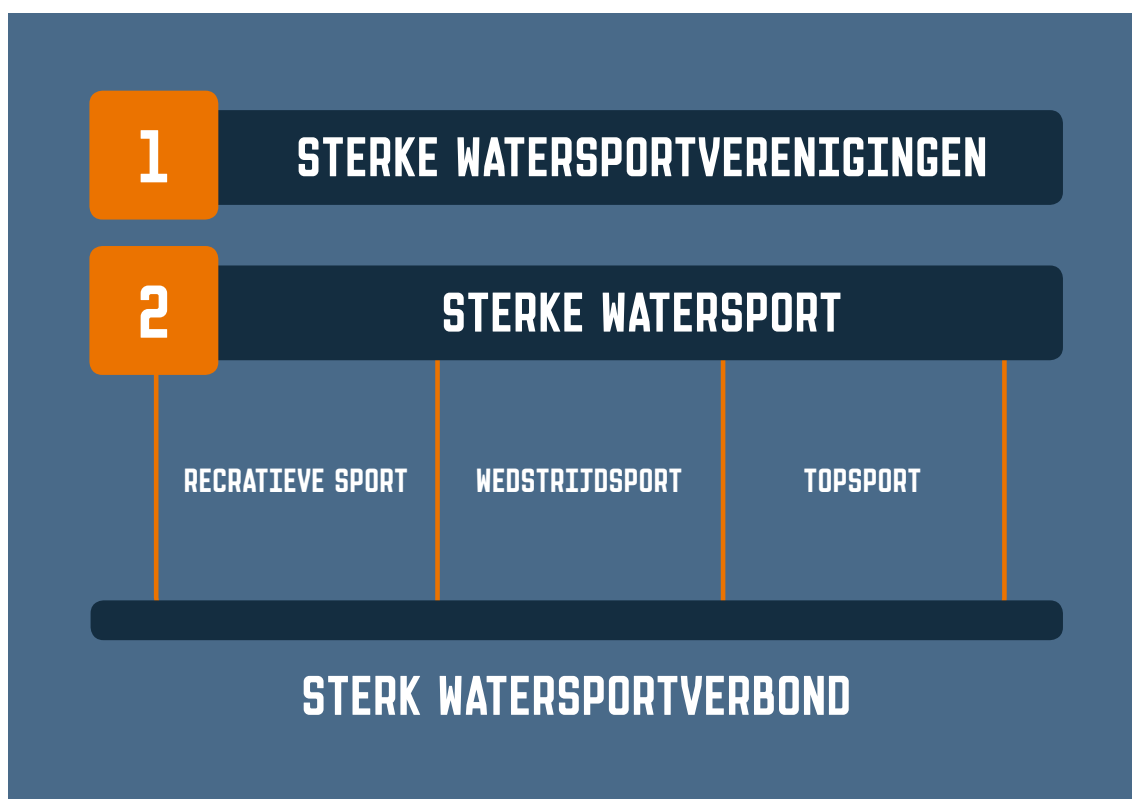
- Regisseur en spreekbuis van de watersport;
- Dienstverlenend;
- Resultaatgericht en toonaangevend;
- Sterk en professioneel.

Leeswijzer beleidsplan 2017+

Dit beleidsplan 2017+ Sterk op het Water plan kent twee centrale pijlers:

1. Het versterken van de aangesloten verenigingen.
2. Het versterken van de watersport.

Uiteindelijk dienen alle activiteiten een bijdrage te leveren aan het versterken van een van deze twee pijlers. We ondersteunen de bestuurders van aangesloten watersportverenigingen met het maken en het uitvoeren van toekomstgericht beleid gericht op het sterker maken c.q. houden van hun vereniging en we zorgen voor optimale omstandigheden om te kunnen watersporten op ieder niveau. In dit plan staat uitgewerkt hoe we dat aanpakken, waarbij opgemerkt wordt dat de pijler sterke verenigingen met name de algemene ondersteuning behelst van besturen van de aangesloten verenigingen en dat de pijler sterke watersport ook de ondersteuning behelst van de aangesloten verenigingen om de watersporter aan zich te blijven binden. Het ondersteunen van de aangesloten verenigingen staat dan ook centraal en komt dan ook terug in beide pijlers.

Randvoorwaardelijk om onze doelen te realiseren is een sterk Watersportverbond. We hebben daarom ook een aantal speerpunten voor het Watersportverbond benoemd, die in het laatste hoofdstuk aan bod komen, maar die niet zijn opgenomen als een aparte pijler in dit beleidsplan.

STERKE WATERSPORT VERENIGINGEN

2.1. VERENIGINGEN

Dit terwijl het ondenkbaar is dat de watersport in Nederland kan overleven zonder de betrokkenheid en wekelijkse inzet van deze mensen voor hun vereniging. De behoefte aan flexibiliteit bestaat namelijk niet alleen bij de sporter zelf, maar is ook bij de vrijwilligers terug te zien. Vrijwilligerswerk wordt steeds meer gedaan als dat flexibel gevuld kan worden, als het past bij de interesses van de vrijwilligers, met een grote voorkeur voor kortdurende ‘klussen’.

Potentiële vrijwilligers zullen steeds vaker ‘hoppen’ tussen verschillende vrijwilligerstaken. Daarmee zal het karakter van vrijwilligerswerk in de sport veranderen. Ondanks dat ook watersportverenigingen drijven op vrijwilligers, staat ook het vrijwilligerswerk in de watersport onder druk, mede door de vergrijzing.

Daarnaast concurreren verenigingen met een verenigingshaven met commerciële jachthavens en gemeentelijke jachthavens. De ligging en het voorzieningenniveau van een jachthaven worden steeds belangrijker, omdat de watersporter de jachthaven steeds vaker ziet als recreatieplek enerzijds en meer behoefte heeft aan comfort, luxe en reuring anderzijds. En de nieuwe generaties hebben minder behoefte aan bezit. Ook wordt meer gekozen voor bijzondere, individuelere vormen van waterrecreatie. Denk aan suppen, kitesurfen, foilen: allemaal watersportvormen die we een aantal jaar geleden nog maar nauwelijks kenden.

2.1. VERENIGINGEN

Wil de verenigingshaven de toegangspoort blijven naar het water dan zijn onderscheidend vermogen, meer flexibiliteit van ligplaats-abonnementen, meer toegevoegde waarde, samenwerken met andere organisaties en inspelen op de trend van 'hebben, maar niet houden' een vereiste.

Om een sterke vereniging te blijven, zal de behoefte van de watersporter en de vrijwilliger veel meer centraal moeten komen te staan. En sterke verenigingen is wat het Watersportverbond nastreeft. Een watersportvereniging die haar eigen organisatie op orde heeft, voor passend en regulier watersportaanbod zorgt en een bredere maatschappelijke functie vervult. Iedereen kan lid worden en mag meedoen, ongeacht handicap, opleiding, etniciteit of seksuele voorkeur. Er is daarnaast een uitgebreid aanbod van sociale en culturele activiteiten en de watersportvereniging biedt de jeugd een veilige omgeving, waarbij teamspirit, fair play en meedoen belangrijk zijn. Het verenigingsleven bloeit als nooit tevoren: watersporters, trainers, instructeurs, bestuurders en andere vrijwilligers leveren allemaal een gewaardeerde bijdrage.

Het Watersportverbond ondersteunt verenigingsbestuurders in hoe om te gaan met deze ontwikkelingen. Daartoe organiseren we bijeenkomsten met verenigingsbestuurders. Denk bijvoorbeeld aan het organiseren van themabijeenkomsten onder de vlag van de Watersportacademy over relevante ontwikkelingen. Door het bij elkaar brengen van verenigingsbestuurders wordt een (regionaal) netwerk gebouwd en worden kennis en ervaring uitgewisseld. Ook brengen we verenigingen met relevante, regionale organisaties bij elkaar zoals vaarscholen en gemeenten. En een online kennisbank geeft antwoord op specifieke vragen waar anderen al antwoord op hebben gevonden, uitgewerkt in concrete factsheets/plannen. Uiteraard ondersteunt het Watersportverbond aangesloten watersportverenigingen ook individueel als dat nodig is, al dan niet via ons College van Deskundigen of regiotteams.

De diversiteit onder de aangesloten verenigingen is groot: van grote zeil- en motorbootverenigingen tot kleine kano- en brandingsportverenigingen. Van zeer sportief tot puur recreatief. Daarmee is ook het verschil in behoefte en mogelijkheden groot, met name tussen grote verenigingen en kleine verenigingen enerzijds en verenigingen met en zonder (sport)activiteiten anderzijds. De mate van ondersteuning is per vereniging verschillend, de noodzaak voor maatwerk is daarmee dus des te groter.

Doel

- De aangesloten verenigingen bij het Watersportverbond zijn sterk.

Resultaat 2017 – 2020

- Het aantal aangesloten watersportverenigingen is met 5% gestegen tot boven de 400 ;
- Aangesloten verenigingen zijn in contact met relevante stakeholders uit hun omgeving;
- De meerwaarde van het lidmaatschap van het Watersportverbond is herkenbaar voor aangesloten verenigingen;
- Toegenomen tevredenheid onder aangesloten verenigingen bij het Watersportverbond (van een 6,6 naar een 7);
- 80% van alle aangesloten verenigingen zijn gekwalificeerd als sterk.

Aanpak

- Het actief benaderen van niet-aangesloten verenigingen;
- Regionaal verbinden van verenigingen en hun relevante stakeholders;
- Het Watersportverbond heeft een online platform waarop kennisdeling tussen verenigingsbestuurders plaatsvindt;
- Onder de vlag van de Watersportacademy zullen relevante themabijeenkomsten voor verenigingsbestuurders worden georganiseerd;
- Helpen oplossen van urgente verenigingsvraagstukken, o.a. via online kennisbank met best practices en individueel advies;
- Inzet van het College van Deskundigen met specifieke expertise, beschikbaar voor onze verenigingen;
- Concreet en zichtbaar maken wat het Watersportverbond doet aan lobby om de belangen van onze verenigingen te behartigen;
- Adequate informatievoorziening naar verenigingen: duidelijk, consistent en goed vindbaar;
- Tweejaarlijks behoefte- en tevredenheidsonderzoek onder aangesloten watersportverenigingen.

STERKE WATERSPORT

3.1. SPORTBEOEFENING

We onderscheiden drie niveaus van sportbeoefening:

Recreatieve sport

- Activiteiten gericht op recreatieve watersporters met focus op toegankelijk water, sportstimulering en opleidingen.

Wedstrijdsport

- Activiteiten gericht op de wedstrijdporters.

Topsport

- Activiteiten gericht op topsporters, met focus op het olympische programma van zeilers, windsurfers en kanovaarders en onze ambitie om ook meer zeezeilers op te leiden voor de wereldtop.

Op alle drie niveaus hebben we doelen, resultaten en aanpak omschreven.

3.2. RECREATIEVE SPORT

Recreatieve sport

Genieten van de natuur, de wind en het water, de ruimte: het is iets dat al duizenden jaren bij Nederland hoort. Water zorgt voor ontspanning, inspanning, gezondheid en een groen en blauw land. Water zorgt voor ruimte en vrijheid. Varen is voor iedereen: voor onze kinderen, die voor het eerst in een Optimist over de stadsgracht zeilen. Voor het echtpaar dat samen lekker over de Friese Meren vaart. Voor de kitesurfer met windkracht 6 en de kanovaarder in het kanaal.

Om de recreatieve watersport sterker te maken richt het Watersportverbond haar pijlen voornamelijk op belangenbehartiging, stimuleren van de jeugd om te gaan watersporten en van het opleiden van kader, met als doel de sport en de aangesloten watersportvereniging verder te versterken. Van recreatieve (motorboot)verenigingen krijgen wij geregeld terug dat we te weinig toegevoegde waarde leveren. Met name de belangenbehartiging wordt gewaardeerd, maar we hebben moeite om verenigingen zonder (sport)activiteiten te bedienen. Daarom gaan we een sportbreed platform Toervaren oprichten, gevuld met recreatieve vaarders. Een rechtstreekse vertegenwoordiging van de doelgroep dus. Dit platform krijgt middelen en mandaat om antwoord te geven op de vraag hoe het Watersportverbond meer toegevoegde waarde kan leveren aan onze toervaarders.

Belangenbehartiging

Iedere dag genieten van varen. Namens de watersportverenigingen van Nederland zetten we ons daarvoor in. We werken aan veilige en bevaarbare waterwegen, aan sluizen en bruggen die open gaan. We praten met de wethouder, de gedeputeerde, de waterschappen en de Rijksoverheid. We doen er alles aan om iedereen te laten genieten van ons mooie, Nederlandse water.

Het bepleiten van de belangen van de aangesloten watersportverenigingen en watersporters bij overheden en andere organisaties blijft essentieel. Tenslotte zijn we een groep met een gezamenlijk belang: de instandhouding van het vaarnetwerk voor onze motorboot- en overige toervaarders door het hele land. Deze rol kan het Watersportverbond beter vervullen als veel watersportverenigingen lid zijn, maar ook door samenwerking en het verbinden van andere belangen. Coalitievorming, ook met partijen die ogenschijnlijk minder voor de hand liggend zijn, leidt tot een grotere invloed bij beleid-smakers en lobby brengt onze belangen bij de politiek. En met name lokale lobby is belangrijker dan ooit, dus investeren in het regionale netwerk is essentieel....van bolwerk naar netwerk!

Op regionaal niveau is een goed en degelijk beheer en onderhoud van vaarwegen met bruggen en sluizen voor motorbootvaarders en toerzeilers van cruciaal belang voor het uitoefenen van hun hobby. Daarom is het Watersportverbond, samen met partners, voortdurend op zoek naar oplossingen om de gevolgen van tijdelijke of meer structurele stremmingen en andersoortige incidenten voor onze verenigingen en hun leden op te lossen.

Voorbeelden hiervan zijn de activiteiten van het Watersportverbond gericht op het probleem van waterplanten, het btw-dossier voor met name motorbootverenigingen, het in stand houden van het vaarnetwerk voor onze motorboot- en overige toervaarders, het bevorderen van de veiligheid op water en het inzetten van de regiotteams voor de lobby in aanloop naar de verschillende verkiezingen.

3.2. RECREATIEVE SPORT

Doel

- Het toegankelijk houden van het toervaartnetwerk in Nederland in het algemeen en invloed uitoefenen op thema's die van belang zijn voor watersportverenigingen in het bijzonder.

Resultaat 2017 – 2020

- Het positief hebben beïnvloed van het beleid van overheden en andere bepalende organisaties in het toegankelijk houden van het vaarnetwerk voor onze motorboot- en overige toervaarders.

Aanpak

- Het Watersportverbond participeert onder andere in de Stichting Waterrecreatie Nederland en het Cluster Buitensporten NOC*NSF;
- Het Watersportverbond heeft sterke regioteams die de belangen behartigen voor onze aangesloten verenigingen en hun leden;
- Het Watersportverbond verwoordt de standpunten van de verenigingen op relevante landelijke thema's in landelijke gremia;
- Het Watersportverbond gaat partnerships aan met relevante lobbyorganisaties die substantieel kunnen bijdragen aan sterke verenigingen.

Jeugd

Hoe eerder een positieve watersport ervaring, hoe groter de kans dat er op latere leeftijd nog steeds aan watersport wordt gedaan. Nieuwe aanwas is meestal afkomstig uit het netwerk van watersporters, onbekendheid bij ouders draagt vaak niet bij. Om ook kinderen die niet afkomstig zijn uit een netwerk van watersporters te (ver)binden aan de watersport, is het belangrijk dat er gefaseerd wordt toegewerkt naar structurele binding met de watersport en de watersportvereniging, waarmee plezier en beleving het winnen van drempels en onbekendheid bij potentiële nieuwe jeugdige watersporters.

Het Watersportverbond onderneemt daarin de volgende stappen:

- Enthousiasmeren: een theorieles (spreekbeurt) op school waarbij kinderen goed voorbereid én geënthousiasmeerd worden voor hun eerste watersport-kennismaking. Kinderen krijgen via een instructeur de eerste beginselen van de sport aangereikt en behandelen door middel van werkbladen en filmpjes diverse thema's zoals bewustwording van duurzaamheid.
- Kennismaking: een eerste (gratis) kennismaking in eigen omgeving. Kinderen krijgen van (lokale) instructeurs hun eerste unieke beleving op het water.
- Doorgeleiding: bewust kiezen en structureel watersporten bij een aangesloten watersportvereniging in de buurt. Kinderen stimuleren en informeren om na afloop van de kennismaking door te gaan met watersporten

Het Watersportverbond wil de sport én de watersportverenigingen sterker maken door meer kinderen via Programma Jeugd (waaronder de Optimist on Tour) op een eigentijdse manier te laten kennismaken met de watersport. Met als doel kinderen door te laten stromen en vervolgens lid te laten worden van een aangesloten vereniging. Om dit doel te bereiken werkt het Watersportverbond samen met aangesloten verenigingen, basisscholen, gemeenten, lokale initiatieven en vaarscholen.

Doel

- Meer kinderen laten kennismaken met en binden aan de watersport en doorgeleiden naar aangesloten watersportverenigingen.

Resultaat 2017 – 2020

- 45.000 kinderen maken kennis met de watersport, waarvan 10% direct is doorgeleid naar onze aangesloten verenigingen of is indirect doorgeleid via een vaarschool;
- 5.000 kinderen maken kennis met de watersport op onze verenigingen;
- 2.000 kinderen maken kennis met de eerste stappen van de wedstrijdvaart in samenwerking met onze verenigingen.

Aanpak

- Het Watersportverbond organiseert onder de vlag van de Watersportacademy kennis- en netwerkbijeenkomsten over het bereiken en binden van jeugd op de vereniging;
- Het Watersportverbond ondersteunt aangesloten watersportverenigingen met het organiseren van een eigen kennismakingsactiviteit en/of het creëren van een vervolgaanbod Optimist on Tour;
- Het Watersportverbond werkt samen met vaarscholen in het kader van het doorgeleiden van jeugd naar de verenigingen, onder andere door het opzetten van Optimist on Tour zeilkampen bij verenigingen en vaarscholen;
- Het Watersportverbond informeert de kinderen uit de Otterclub periodiek over watersport-activiteiten die plaatsvinden bij aangesloten watersportverenigingen of vaarscholen in de buurt.

*‘Water zorgt voor
ontspanning, inspanning,
gezondheid en een
groen en blauw land’*

3.2. RECREATIEVE SPORT

Opleidingen

Goed kader is de sleutel voor het binden en behouden van (jeugdige) watersporters. Juist aan de basis is kwalitatief goed kader essentieel. Watersporters worden tenslotte eerder lid van een watersportvereniging als de sfeer binnen de club fijn is, de voorzieningen op orde, de kwaliteit van de trainingen en instructies hoog en als er met respect wordt omgegaan met watersporters, trainers, instructeurs, officials en bestuursleden. Trainers, instructeurs, officials en bestuursleden oefenen daarmee grote invloed uit op het watersportplezier van watersporters en hun omgeving en hebben een positieve invloed op de toename van het aantal leden en de groei van verenigingen.

Het Watersportverbond heeft diverse rollen binnen het huidige landschap van watersportopleidingen:

- Watersportverbond is als sportbond/Nationale Autoriteit verantwoordelijk voor beheer van de NOC*NSF kader certificeringen volgens de Kwalificatiestructuur Sport en de Kwalificatiestructuur Arbitrage;
- Watersportverbond is als Member National Authority van World Sailing verantwoordelijk voor de World Sailing Accreditation van het National Training Programme voor zeilen, windsurfen en kiteboarden;
- Watersportverbond is als Member National Authority binnen de ICF International Canoe Federation verantwoordelijk voor het kanovaren;
- Watersportverbond is door de Holland Surfing Association aangewezen om hun rol als Member National Authority vanuit de Internationale Golfsurf Federatie te behartigen voor het Suppen.

De opleidingen van het Watersportverbond zijn ruwweg te verdelen in twee soorten opleidingen, namelijk opleidingen voor trainers, coaches, instructeurs en wedstrijdofficials (de zogenaamde kaderopleidingen) en opleidingen voor watersporters (de zogenaamde consumentenopleidingen).

Kaderopleidingen

Kwalitatief goed kader is essentieel voor het binden en behouden van (jeugdige) watersporters. Het Watersportverbond verzorgt eigen trainers- en instructeursopleidingen voor het zeilen, wedstrijdzeilen, kanovaren, suppen en kitesurfen. Deze opleidingen zijn ondergebracht in de Watersportacademy van het Watersportverbond, daar waar ook de opleidingen voor verenigingsbesturen en wedstrijdofficials zijn ondergebracht.

Uitgangspunt is voor elke wedstrijdspartner een competente trainer/coach en voor elke wedstrijd een competent jurylid/wedstrijdleader. Dat gaat echter niet vanzelf.

Om dit te kunnen realiseren wil het Watersportverbond het rendement van de eigen kaderopleidingen verhogen, het slagingspercentage van de deelnemers verhogen en eigentijds cursusmateriaal aanbieden. Zo wordt gekeken naar de mogelijkheden om cursusonderdelen modulair aan te bieden via een Elektronische Leer Omgeving (ELO), waardoor meer cursisten zelf hun leermomenten kunnen kiezen. Verder is het relevant de opleidingen te verkorten en dichterbij huis van de deelnemers aan te bieden, bij voorkeur bij een aangesloten watersportvereniging in de buurt.

Naast kwalitatief goede docenten zal goede begeleiding tijdens het opleidingstraject essentieel zijn die, waar mogelijk, ook op de vereniging plaats vindt. Door de krachten te bundelen en gebruik te maken van de moderne technieken is het mogelijk kortere en effectievere opleidingstrajecten op te zetten, waardoor meer verenigingen gebruik kunnen maken van gekwalificeerd kader.

Behoudens het verzorgen van eigen kaderopleidingen participeert het Watersportverbond in de VAMEX voor de uitgifte en examen van vaarbewijzen en marifoocertificaten en organiseert het Watersportverbond examens Theoretische Kustnavigatie.

Consumentenopleidingen

De watersporters die zich willen ontwikkelen in de watersport, moeten hiervoor de mogelijkheid krijgen zonder veel drempels en met zoveel mogelijk meerwaarde en impact. Dit betekent onder andere een uniform diplomasysteem, inzicht in opleidingslocaties waar en wanneer goede lessen/trainingen worden gegeven, erkende kwalificaties en een goede balans tussen inspanning en resultaat. Om dit te bereiken participeert het Watersportverbond in de Commissie Watersport Opleidingen (CWO) voor de uitgifte van uniforme diploma's aan watersporters en aan instructeurs in de disciplines zeilen, surfen en motorbootvaren. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat er binnen het bestuur van de CWO en tussen de organisaties die in het CWO vertegenwoordigd zijn, er een discussie gaande is over de toekomst van de CWO. Dit onder andere vanwege het feit dat het Watersportverbond belang hecht aan een onafhankelijk sterk keurmerk enerzijds en uniforme diplomalijnen anderzijds. Het Watersportverbond heeft daarnaast eigen diplomalijnen voor watersporters in de disciplines kitesurfen, kanovaren en suppen.

3.2. RECREATIEVE SPORT

Doel

- Voldoende gekwalificeerd kader op onze verenigingen om watersporters in het algemeen en jeugd in het bijzonder te begeleiden;
- Elke wedstrijdssporter beschikt over een competente trainer/coach;
- Elke wedstrijd beschikt over voldoende competente juryleden en wedstrijdleiders.

Resultaat 2017 – 2020

- Het Watersportverbond heeft 4000 instructeurs laten opleiden;
- Het Watersportverbond heeft 150 trainers laten opleiden;
- Het Watersportverbond heeft 200 wedstrijdofficials laten opleiden (in samenwerking met wedstrijdssport en topsport).

Aanpak

- Het Watersportverbond participeert in de CWO, nationaal keurmerk voor watersportopleidingen;
- Het Watersportverbond ontwikkelt en herontwikkelt gezamenlijk met de consumenten en verenigingen eigentijdse opleidingen die aansluiten op de behoefte;
- Het Watersportverbond heeft opleidingsmateriaal voor de verschillende watersportopleidingen en biedt deze op een eigentijdse modulaire manier aan;
- Het Watersportverbond heeft opleidingsmateriaal voor instructeurs beschikbaar voor onze verenigingen;
- Het Watersportverbond waarborgt de goedkeuring/erkenning van CWO, World Sailing, ICF en NOC*NSF voor het gecertificeerd opleiden van instructeurs;
- Het Watersportverbond gaat partnerships aan met vaarscholen in het kader van het doorgeleiden van opgeleid kader naar onze aangesloten verenigingen en de ondersteuning bij de afronding van eigen kader van de vereniging;
- De verenigingen en het Watersportverbond organiseren geclusterde (kader)opleidingen op de aangesloten watersportverenigingen en het ISCM.

3.3. WEDSTRIJDSPORT

Wedstrijdsport

Bloeiende wedstrijd sport is van essentieel belang voor de watersport. Een sterke en spannende competitie levert niet alleen nieuwe aanwas voor topsport, maar genereert ook heel veel plezier op het water en reuring op de vereniging. De afgelopen jaren zien we dat het aantal wedstrijd sporters stabiliseert: het aantal wedstrijd licenties en meetbrieven is op niveau gebleven. Wel is het deelnemersveld vergrijzend en is het aanbod met 86 erkende zeilklassen en vele kano- en boardsportdisciplines erg versnipperd. Daardoor neemt het gemiddeld aantal certificaten per klasse steeds verder af.

Het Watersportverbond heeft als Nationale Autoriteit diverse rollen binnen het landschap van wedstrijdsport:

- De uitgifte van wedstrijdlicenties en meetcertificaten;
- Het onderhouden en publiceren van reglementen benodigd voor de sport en het goedkeuren van de Aankondigingen en Wedstrijdbepalingen van NK's;
- Het Watersportverbond ondersteunt en faciliteert het Platform Kanosport, Zeilsport en Boardsports en diverse commissies op het gebied van wedstrijdsport;
- Het ondersteunen van de Zeilraad, Tuchtraad, Beroepsraad en de Reglementencommissie;
- Het via de Technische Commissie Wedstrijdklassen samen met de klassenorganisaties beheren van de klassenvoorschriften;
- Het ondersteunen van klassenorganisaties met het binnenhalen en organiseren van internationale jeugdevenementen;
- Het waarborgen van de kwaliteit van de Nederlandse Kampioenschappen;
- Het verstrekken van een licentie ten behoeve van de Eredivisie Zeilen.

Wedstrijdzeilen

De zeilwedstrijdsport kent van oorsprong vier belangrijke stakeholders: de verenigingen, de klassenorganisaties, de wedstrijdzeilers en de race officials. Er zijn daarnaast nog andere (commerciële) partijen die taken van de verenigingen hebben overgenomen, zoals wedstrijdorganisatie en training.

Verenigingen

Van de ca. 70.000 bij de verenigingen aangesloten leden hebben 8769 leden een licentie. Dat is ongeveer 12% van het totaal aantal aangesloten leden. Bij de meeste verenigingen is het aantal leden met een licentie over het algemeen niet groter dan 20%. De vereniging is daardoor niet per definitie de vertegenwoordiger van de wedstrijdzeiler. De belangrijkste activiteiten van de vereniging met betrekking tot de wedstrijdsport zijn het opleiden en trainen van (jeugd)wedstrijdzeilers en het organiseren van wedstrijden.

Klassenorganisaties

Het doel van de meeste klassenorganisaties is het bevorderen van de zeilwedstrijdsport in een bepaald type boot. We kennen in Nederland 86 verschillende erkende klassen waarvan 60 internationaal erkend. Van alle in Nederland erkende klassen zijn er 23 met niet meer dan 50 certificaten, netjes verdeeld over de nationale en internationale klassen. Het totaal aantal certificaten bedraagt 6048. Het is de vraag of een dergelijk groot aantal klassen bijdraagt aan de kwaliteit van de competitie.

3.3. WEDSTRIJDSPORT

Er lijkt een zeker verband te bestaan tussen de omvang van een klasse en de kwaliteit van de competitie in die klasse. Klassenorganisaties hebben een paar duidelijke wensen, facilitering van de leden (licenties en certificaten), facilitering van de wedstrijden (goed wedstrijd kader) en ondersteuning bij het onderhouden en controle op naleving van de klassenvoorschriften. Daarnaast wordt soms ondersteuning gevraagd bij de instroom en doorstroom van zeilers en ondersteuning bij het invoeren van nieuwe formats zoals bv sprintwedstrijden.

Wedstrijdzeilers

Ook dit is een zeer diverse groep: in ambitie, in keuze wedstrijdwater en in type boot. Toch zijn ook hier een paar duidelijke gemeenschappelijke wensen zoals eenvoud bij de aanschaf van licenties en certificaten, een goed wedstrijd kader en aantrekkelijke formules. Verder in een aantal gevallen hulp bij de keuze van vereniging en type boot en een duidelijke opleidingsstructuur op alle niveaus.

Het totaal aantal wedstrijdlicenties is 4899 en het aantal bemanningslicenties 3870 (totaal 8769). De leeftijdsopbouw van de wedstrijdzeilers (licentiehouders) kent echter een forse dip tussen de 20 en 40 jaar. Van 18 naar 19 jaar halveert het aantal wedstrijdlicenties waarschijnlijk door een combinatie van factoren. Een aantal klassen kent een leeftijdsgrens van 18 jaar en een hoop jeugd gaat studeren waardoor een boot niet meer in het budget past en de facilitering vanuit thuis niet meer zo eenvoudig is. Pas bij 40 jaar stijgt het aantal wedstrijdlicenties weer.

Binnen de structuur van het Watersportverbond is de vertegenwoordiging van de wedstrijdporters getrapd. De wedstrijdzeilers zijn lid van een aangesloten vereniging en de aangesloten verenigingen zijn lid van het Watersportverbond en daarmee uitgenodigd voor de Algemene Ledenvergadering waar ze stemrecht hebben naar rato van hun aantal leden. Omdat de wedstrijdzeilers bij bijna alle aangesloten watersportverenigingen in ondertal zijn, wordt de inzet van de verenigingen in de ALV gekleurd omdat ook rekening moet worden gehouden met de niet wedstrijdzeilende leden. Hoewel de wedstrijdzeilers in totaal bijna 10.000 leden vertegenwoordigen en ook, vanwege de certificaten en licenties, meer inkomsten genereren dan de overige leden van de aangesloten verenigingen, blijft hun stem achter.

Race officials

We kennen vier soorten race officials te weten wedstrijdleiders, juryleden, umpires en meters. De race officials worden ingedeeld in 5 kwalificatieprofielen waarvan er 4 worden gebruikt. Het laagste profiel (niveau 1) wordt niet gebruikt. Niveau 2 komt overeen met BWO (Basis Module Wedstrijdorganisatie), niveau 3 met GWO (Gevorderde Module Wedstrijdorganisatie), niveau 4 met nationale erkenning en niveau 5 met internationale erkenning.

Kijken we naar de leeftijdsopbouw dan zien we een duidelijke piek rond 60 jaar. Er is relatief weinig jeugd met een kwalificatie als race official. Dat wordt erger als we kijken naar de leeftijdsopbouw zonder race officials niveau 2. Ook daar ligt de piek rond 60 jaar. De vraag is nu of race officials pas op latere leeftijd besluiten actief te worden als race official. Als we naar de opbouw in niveaus kijken dan valt allereerst op dat umpires en controleurs sterk in de minderheid zijn (23 umpires en 76 controleurs tegen ca. 1400 wedstrijdleiders en 1300 juryleden).

We kennen geen niveau 4 voor klassencontroleurs en daardoor is het kwalitatieve gat tussen niveau 3 en 5 wel erg groot. Het totaal aantal internationaal erkende race officials is klein (4 wedstrijdleiders, 12 juryleden, 1 umpire en 1 meter) en dat is zorgelijk omdat uit de internationaal erkende race officials de kandidaten voor functies in de commissies van World Sailing worden gerekruteerd. Voor de race officials telt de kwaliteit van de opleiding (zowel nationaal als internationaal) en de ondersteuning bij de werkzaamheden zoals bv beschikbaar stellen van wedstrijddocumenten en reglementen, controle van wedstrijddocumenten, hulp bij het oplossen van problemen die voorkomen bij het uitvoeren van taken tijdens evenementen en voor race officials niveau 4 hulp bij het opbouwen van een internationaal netwerk.

Analyse

Door de gevarieerde samenstelling van de leden van het Watersportverbond en de omvang van het aantal taken staat de herkenbaarheid van de zeilwedstrijdsport en de kwaliteit van de dienstverlening onder druk. Wedstrijdzeilen concurreert met andere tijdsbestedingen. Om het zeilen van wedstrijden ook voor toekomstige generaties interessant te houden, zullen we een aantal van bovenstaande aspecten extra aandacht moeten geven. Bovenal de herkenbaarheid, informatievoorziening en dienstverlening vanuit het Watersportverbond als het gaat om wedstrijdzeilen. Het aantal deelnemers aan zeilwedstrijden hangt ook sterk af van het format en de formule van een evenement. Het is belangrijk dat evenementen aansluiten bij de verwachting van de doelgroep. Variëteit in het aanbod en kwaliteit van het evenement zijn daarom belangrijke aandachtspunten.

3.3. WEDSTRIJDSPORT

Doel

- Meer watersporters nemen deel aan goed georganiseerde en eerlijke wedstrijden

Resultaat 2017 - 2020

- Verbeterde herkenbaarheid en dienstverlening zeilwedstrijdsport;
- Een rechtstreekse vertegenwoordiging van wedstrijdzeilers binnen de structuur van het Watersportverbond;
- Informatie over wedstrijd sport is goed beschikbaar en toegankelijk;
- De bereikbaarheid en responstijd van de backoffice wedstrijd sport is verbeterd;
- Het aantal zeilwedstrijdlicentiehouders in de leeftijd tot 40 jaar stijgt naar 2.000 en het aantal zeilwedstrijdlicentiehouders in de leeftijd vanaf 40 jaar blijft stabiel op 3.000;
- Verbeterde kwaliteit competitie: aansprekende formats, minder versnippering in klassen, goed racemanagement;
- Een consistente, heldere opleidingsstructuur van eerste kennismaking tot kernploeg;
- Eigentijdse opleidingen race officials.

Aanpak

De zeilwedstrijdsport herkenbaarder maken binnen de structuur van het Watersportverbond:

- Portefeuille wedstrijd sport binnen het bestuur;
- Oprichting Platform Wedstrijdzeilen om rechtstreekse vertegenwoordiging van wedstrijdzeilers te realiseren.

De kwaliteit van de dienstverlening verbeteren:

- Informatievoorziening verbeteren via een nieuwe opzet van de website;
- Jaarlijks overleg met verenigingen, klassenorganisaties en het Watersportverbond. Belangrijkste onderwerp: tegengaan van versnippering / onderlinge concurrentie en het coördineren van de wedstrijdkalender;
- Relevante gegevens makkelijker beschikbaar stellen via een webapplicatie, zoals licentienummers, namen race officials en trainers;
- Faciliteren van wedstrijdorganisatie bij de keuze van programma's die ondersteunen bij taken zoals inschrijven, race management en scoring.

Verbeteren kwaliteit van de competitie:

- Onder de vlag van de Watersportacademy wordt de opleiding van race-officials gemoderniseerd en zo ingericht dat de opleiding in de praktijk, op de vereniging en in de regio kan plaatsvinden;
- Opzetten coachingsprogramma om de kwaliteit van race-officials te verbeteren;
- Invoeren van jaarlijkse targets voor aantallen race officials;
- Oprichten regionale steunpunten bij verenigingen.
- Aanbod verbeteren van wedstrijden door nieuwe formats te introduceren toegesneden op specifieke doelgroepen, informeren en instrueren verenigingen en race officials over nieuwe formats;
- Het voeren van een gericht klassenbeleid met focus op klassen met meer dan 50 certificaten;
- Coördinatie landelijke wedstrijdkalender via jaarlijks kalenderoverleg en, prioritering verschillende soorten evenementen (grote landelijke evenementen, EK's/WK's, (O)NK's, rest);
- Moderniseren NK/KK beleid;
- Initiëren van een aantal bijeenkomsten per jaar waarin best practices worden gedeeld om de kwaliteit van wedstrijden te verbeteren (formats, formules, zichtbaarheid, etc.)
- houden van een jaarlijks tevredenheidsonderzoek onder de verenigingen, race officials, licentiehouders en klassenorganisaties;
- Organiseren van de Q Cup in samenwerking met verenigingen en vaarscholen om meer kinderen aan het wedstrijdzeilen te krijgen en door te geleiden naar verenigingen.

Wedstrijdzeilopleiding:

Van belang is een consistente heldere opleidingsstructuur van eerste kennismaking tot kernploeg. Dit is niet alleen van belang voor zeilers die de route naar de Top willen weten, maar ook voor alle betrokken organisaties die een rol vervullen in het opleidingstraject van eerste begin tot kernploeg. De inzet en betrokkenheid van verenigingen is hierbij cruciaal.

Doel

- Een consistente heldere opleidingsstructuur van eerste kennismaking tot kernploeg

Resultaat 2017 – 2020

- Heldere opleidingsstructuur;
- Duidelijke en gedefinieerde positie van de vereniging in de opleidingsstructuur;
- Ondersteuning verenigingen bij de opzet van de opleiding;
- Goede opleiding/coaching van trainers.

3.3. WEDSTRIJDSPORT

Aanpak

Opzetten en implementeren van een heldere opleidingsstructuur

- Rol van alle stakeholders is helder in kaart gebracht;
- helder vastleggen de rol van verenigingen binnen de opleidingsstructuur;
- Update van het Meerjaren Opleidingsplan (MOP);
- Vaststellen voorkeurslijnen (Olympisch/Internationaal/Nationaal).

Ondersteunen verenigingen bij de opzet van de opleiding

- Omschrijven van de randvoorwaarden voor een goede opleiding;
- Ondersteunen van de verenigingen via regionale steunpunten (RTC's);
- Beschikbare en toegankelijke informatie is beschikbaar via de website van het Watersportverbond.

Zorgen voor een goede opleiding/coaching van de trainer

- Actieve sturing op voortgang en afronding van de opleiding met jaarlijkse targets voor aantallen erkende trainers;
- Betrokkenheid topcoaches via de RTC's bij de opleiding van kader.

Kanovaren

Doel

- Meer (jonge) kanovaarders nemen deel aan professioneel georganiseerde wedstrijden

Resultaat 2017 - 2020

- 10% meer uitgifte van wedstrijdlicenties aan kanovaarders;
- 10% meer jeugd t/m 14 jaar neemt deel aan wedstrijden;
- het organisatieniveau van de wedstrijden is verbeterd.

Aanpak

- Nieuwe disciplines/kampioenschappen worden gefaciliteerd en georganiseerd (SUP, NK BoaterX, NK Kanosprint Afvalrace head-to-head);
- Investeren in capabele, kundige (verenigings)trainers;
- ondersteuning bij het opzetten van talentontwikkeling bij de verenigingen en bij de Nationale selectie;
- Faciliteren van materiaal bij verenigingen: trailers, peddels, zwemvesten, kano's, kanopolo doeltjes en -ballen een uniform, bruikbaar tijdwaarnemingssysteem voor diverse disciplines;
- Onder de vlag van de Watersportacademy wordt de opleiding van race-officials gemoderniseerd en verbeterd;
- Investeren in aankleding en uitstraling van Nederlands Kampioenschappen.

3.3. TOPSPORT

Topsport

Het Watersportverbond heeft de afgelopen jaren hard gewerkt aan het versterken van haar topsportinfrastructuur. Het Watersportverbond heeft een excellente topsportinfrastructuur gerealiseerd die ook buitenlandse sporters aantrekt om in Nederland te komen trainen. Samen met de Gemeente Den Haag en NOC*NSF is in Scheveningen een nieuw Topzeilcentrum betrokken waar onze topsporters en coaches van de Delta Lloyd kern- en talentploeg gebruik kunnen maken van optimale trainingsfaciliteiten (gym, bespreekruimtes, materiaalopslag, slipway) en een professioneel ondersteuningsnetwerk, bestaande uit 's werelds beste specialisten op sportmedisch en sporttechnisch gebied.

Daarnaast wordt er hard gewerkt aan innovatieve tools en trainingsmethodieken, om de hard bevochten Top 3 landenklassering op WK's en Olympische Spelen te behouden. De visie is dat de top-talenten in breed perspectief worden opgeleid met zicht op diverse 'stippen aan de horizon' (Olympisch Spelen, Volvo Ocean Race en de America's Cup), zodat alle kennis en kunde in Nederland Waterland wordt benut en de diverse disciplines elkaar kunnen versterken. Tevens wordt hiermee een stevige verbinding gelegd met onze aangesloten verenigingen en fans.

Doel

- Het structureel leveren van topprestaties

Resultaat 2017 - 2020

- Het Watersportverbond biedt haar topsporters een excellent trainings- en wedstrijdprogramma en een ontwikkelprogramma voor haar topcoaches;
- Het Watersportverbond werkt samen met de beste topcoaches en met de beste sportmedische en zeiltechnische specialisten;
- Nederland en onze aangesloten verenigingen worden geïnspireerd door onze topzeilers en -windsurfers en zijn trots op hun prestaties;
- Topsporters en topcoaches van het Watersportverbond werken samen met verenigingen om (beloften) te inspireren en verenigingen te ondersteunen met ontwikkeltrajecten;
- Goed gekwalificeerd kader om de talenten op het juiste niveau te krijgen met voldoende gekwalificeerde trainers en coaches (ZT 4 en ZC 4);
- 3 medailles op Olympische Spelen Tokyo 2020;
- 10 medailles op WK's en EK's in Olympische klassen.

Aanpak

Verbeteren instroom topzeilers:

- In samenwerking met Wedstrijdsport en verenigingen een heldere consistente opleidingsstructuur vaststellen;
- Synergie creëren tussen landelijke trainingen Beloften op het ISCM en de regionale trainingen/activiteiten op (topsport)verenigingen en Regionale Trainingscentra (RTC's);
- Ondersteuning van topsportverenigingen en RTC's vanuit Topsport met focus op kwaliteit van trainers en coaches en op sportstimulering;
- Vergroten van de verbinding van talenten met hun verenigingen door deelname aan wedstrijden op hun vereniging en de opleiding op de vereniging.

Verbeteren sportinfrastructuur:

- Versterken van de trainersopleiding (trainers en coaches), met name ZT 4/ZC 4;
- Organiseren van workshops voor trainers actief op "wedstrijd/topsport-verenigingen";
- Versterken van netwerk van Regionale Trainingscentra (RTC's) door implementatie van kaderopleidingen en leerlijnen NOC*NSF.

3.3. TOPSPORT

Verbreden beroepsperspectief topzeilers:

- Het Watersportverbond stimuleert het integreren van een ontwikkeltraject Zeezeilen in de Topzeilacademie te Scheveningen;
- Implementeren van een versnelde opleiding tot trainer/coach voor (ex-)topsporters;
- Verbreed de ontwikkelmogelijkheden tot professioneel expert in de zeilwedstrijdsport.

Paralympisch zeilen

Helaas heeft het International Paralympic Committee (IPC) de zeilsport laat vallen op de Paralympische Spelen van Tokyo in 2020. Het Watersportverbond doet, samen met andere Nationale Autoriteiten en World Sailing, er alles aan om het zeilen terug in het Paralympische programma te krijgen.

Kanovaren

Naast de 10 Olympische disciplines voor zeilen en windsurfen heeft de kanosport ook 2 Olympische disciplines: kanoslalom en kanosprint. Deze beide Olympische disciplines ontvangen worden ondersteunt door het Watersportverbond, maar financieren wel hun eigen trainingsprogramma en deelname aan internationale wedstrijden.

Kanosprint

Eind 2016 is er gestart met een nieuwe groep talenten. Deze zogenaamde 'Focusgroep Kanosprint 2020 - 2024' traint onder leiding van een bondscoach intensief samen, volgens een vaste kalender. De 'Focusgroep' is onderdeel van het 'Focusplan' dat gericht is op de ontwikkeling van kanosprint naar Olympisch niveau. Tevens is er eind 2016 gestart met een nieuwe 'Beloftengroep'. Deze jonge kanovaarders trainen maandelijks samen en uiteindelijk hoopt men vanuit hier door te stromen naar de 'Focusgroep'. De 'Focusgroep' gaat in 2018 door met de nationale trainingen.

Kanoslalom

Deze sporters trainen op diverse plaatsen in Nederland en het buitenland. In 2017 nemen drie heren en vier dames namens Nederland deel aan de internationale wedstrijden. De dames presteren sterk door het behalen van een gouden medaille bij de landenwedstrijd van EK U23 in Duitsland en het bereiken van finale bij World Cup in Italië. In 2018 is het doel wederom bereiken van finales. Uiteindelijk doel is kwalificatie Olympische Spelen 2020.

STERK WATERSPORT VERBOND

4.1. WATERSPORTVERBOND

Sterke verenigingen en een sterke sport, ondersteund door een sterk Watersportverbond. Om bovenstaande doelen te realiseren, zetten we in op een aantal speerpunten:

Communicatie

Dit beleidsplan hebben we ontwikkeld in samenwerking met onze aangesloten verenigingen. Wat in de gesprekken steeds terugkwam, is dat de communicatie vanuit het Watersportverbond richting verenigingen en hun leden een heel stuk beter moet. Het Watersportverbond krijgt lastig voor het voetlicht wat het kan of zou moeten bieden aan de aangesloten watersportverenigingen en welke waarde deze ondersteuning in de vorm van contributie dan zou vertegenwoordigen. We moeten beter zichtbaar maken wat we doen aan belangenbehartiging, hoe de contributie is opgebouwd en besteed wordt, wat de meerwaarde van lidmaatschap van het Watersportverbond is. Kortom, onze informatievoorziening richting verenigingen en hun aangesloten leden moet beter.

Hier gaan we op investeren. We gaan nog meer duidelijk maken waarom het lidmaatschap van het Watersportverbond van belang is, zodat bestuurders van verenigingen makkelijker aan hun leden kunnen uitleggen waarom de vereniging is aangesloten bij het Watersportverbond. Daarom zetten we in op duidelijke communicatie hierover via een hernieuwde website, duidelijke infographics, presentaties en film. Dit komt uiteraard ook beschikbaar voor onze verenigingen.

Maatschappelijke impact

Naast het ondersteunen van (de leden van) onze aangesloten verenigingen, willen we ook graag meerwaarde bieden aan de totale doelgroep die watersport beoefent. Het Watersportverbond is tenslotte meer dan alleen de optelsom van leden; meer dan 2 miljoen mensen doen in Nederland aan watersport, waarvan ruim 650.000 vaker dan vijf keer per jaar. Watersporten heeft een breed maatschappelijk potentieel: het is gezond, duurzaam en het vertegenwoordigt een brede groep Nederlanders. En het Watersportverbond is de grootste consumenten watersportorganisatie van Nederland, van recreatief varen tot absolute topsport.

Op Olympische Spelen en Wereldkampioenschappen horen we tot de absolute top en ook het zeezeilen kent een lange traditie van successen in Nederland. In de kanosport kruipen we steeds dichterbij tegen de wereldtop aan, getuige de prestaties van de afgelopen jaren. Mede dankzij deze constante successen hebben we een aantal mooie partners aan ons kunnen binden, waaronder onze huidige hoofdsponsor Delta Lloyd. De NN Group heeft inmiddels Delta Lloyd overgenomen en respecteert de gemaakte sponsorafspraken met het Watersportverbond, die lopen tot en met 2020. Uiteraard kijken wij wel vooruit en hebben we de ambitie om voor 2020 een vervangende hoofdsponsor gevonden te hebben.

4.1. WATERSPORTVERBOND

Om interessant te blijven voor partners, is het essentieel om topprestaties te blijven leveren. Maar dat niet alleen: we zullen ons breder maatschappelijk moeten profileren en nog actiever moeten worden op thema's als duurzaamheid, gezondheid, schoon water, (sport)participatie van jeugd en ouderen. En we zullen ons bereik onder watersporters moeten vergroten. Hoe meer watersporters we kennen, hoe interessanter we zijn voor partners. Alleen langs deze weg kunnen we partners aan ons binden en inkomsten genereren om de dienstverlening aan verenigingen, watersporters en vrijwilligers te verbeteren.

Daarom biedt het Watersportverbond niet alleen meerwaarde aan onze aangesloten verenigingen, maar ook aan die watersporters die 'ongebonden' onze sport beoefenen. Met als uiteindelijk resultaat zoveel mogelijk van deze watersporters door te geleiden naar en lid te laten worden van een van onze aangesloten verenigingen. Tegelijk versterken we het collectieve belang (bijvoorbeeld gezamenlijke inkoop, slagkracht door samenwerking, bronnen van inkomsten, sponsoring).

Doelgroepgerichte benadering

In de komende periode werkt het Watersportverbond aan betere herkenbaarheid onder haar achterban. De diversiteit onder lid-verenigingen is groot: van grote zeil- en motorbootverenigingen, tot kleine kano- en brandingsportverenigingen. Van zeer sportief tot puur recreatief, voor ieder wat wils.

TYPE VERENIGING	AANTAL *	AANTAL LEDEN
Verenigingen enkel motorboot	43	5.205
Verenigingen enkel zeilen	80	14.268
Verenigingen enkel kano	63	5.172
Verenigingen enkel boardsports	17	1.516
Verenigingen motorboot & zeilen	165	40.613
Verenigingen met andere combinatie	17	2.038
Totaal	385	68.812

* per juli 2017

Maar deze diversiteit maakt ook dat de aangesloten watersportverenigingen en hun leden zich niet altijd herkennen in en binnen het grote geheel van het Watersportverbond. En het Watersportverbond heeft nogal eens moeite om helder uit te leggen wat ze nu precies voor een bepaalde sportdiscipline doet. We werken daarom een structuur uit waarin specifieke groepen watersporters nauwer worden betrokken bij de totstandkoming van specifiek beleid. We hopen dat zo ook de herkenbaarheid van het Watersportverbond onder aangesloten watersporters verbetert, de directe invloed van de watersporter wordt vergroot en nut en noodzaak van het lidmaatschap verder wordt verduidelijkt.

Gewerkt wordt aan platforms per tak van sport, waarin sporters uit die tak plaatsnemen met rechtstreekse vertegenwoordiging in het bestuur van het Watersportverbond. Kerndoel is meer directe beïnvloeding mogelijk te maken van sporters die de betreffende tak van sport beoefenen. Welk mandaat, middelen, mankracht vanuit het bureau hier bij horen, wordt nader uitgewerkt in de komende beleidsperiode samen met onze verenigingen. Deze nieuwe structuur zou moeten leiden tot meer draagvlak van besluiten, minder ontevredenheid bij de achterban en sneller en meer adequaat anticiperen op ontwikkelingen.

Onderstaand een schematische weergave van deze doelgroepgerichte structuur:

4.1. WATERSPORTVERBOND

Weerstandvermogen/financiën

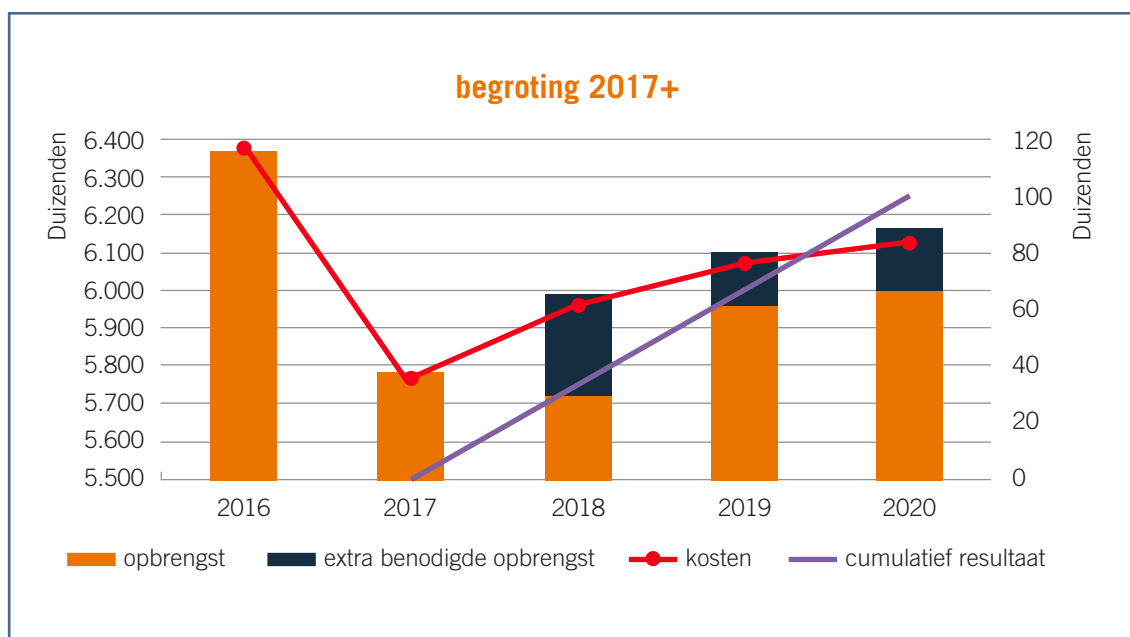
Het Watersportverbond heeft als doel om de watersport en de verenigingen te versterken dan wel te ondersteunen. Een beleidsplan met ambities is hiervoor opgesteld. Tegelijkertijd wil het Watersportverbond haar weerstandsvermogen versterken. De afgelopen jaren (2013 – 2017) zijn de totale baten van het Watersportverbond flink gedaald, hetgeen voornamelijk te wijten is aan minder opbrengsten van contributie en subsidie, zie onderstaande tabel.

	PROGNOSE 2017	RESULTAAT 2016	RESULTAAT 2015	RESULTAAT 2014	RESULTAAT 2013
Resultaten	€ 21.261	€ -21.238	€ -189.089	€ 90.311	€ 30.150
Contributie	€ 1.312.250	€ 1.382.988	€ 1.434.786	€ 1.481.917	€ 1.495.399
Sponsoring	€ 1.050.000	€ 1.143.824	€ 1.146.092	€ 1.133.936	€ 1.110.745
Subsidies	€ 2.097.274	€ 2.778.273	€ 2.799.659	€ 2.864.170	€ 3.036.362
Producten/diensten	€ 678.150	€ 628.920	€ 456.225	€ 450.080	€ 424.302
Overige (incidentele) baten	€ 646.885	€ 419.241	€ 843.571	€ 1.008.011	€ 839.804
Totale baten	€ 5.811.520	€ 6.354.246	€ 6.680.333	€ 6.938.114	€ 6.906.612

Naast het versterken van de verenigingen en het versterken van de watersport, wil het Watersportverbond ook haar weerstandsvermogen versterken. Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de mate waarin het Watersportverbond vrij vermogen beschikbaar heeft om substantiële tegenvallers op te vangen en haar continuïteit te waarborgen.

Feitelijk is dit een financiële buffer die qua gewenste hoogte afhangt van de risico's die we lopen. Een reële inschatting van de risico's is daarvoor gedaan met als gevolg dat het Watersportverbond streeft ernaar om het huidige weerstandsvermogen de komende jaren verder te doen laten stijgen en te versterken met minimaal € 100.000,-, hetgeen in 2020 moet resulteren in een Eigen Vermogen van tenminste € 1.150.000,- en een liquiditeitspositie van om en nabij € 400.000,-.

4.1. WATERSPORTVERBOND

Uit bovenstaande grafische weergave van de begroting 2017+ blijkt een mismatch tussen enerzijds de ambities van het versterken van de watersport, versterken van de aangesloten watersportverenigingen, versterken van het weerstandvermogen en anderzijds de beschikbare middelen. Het moge duidelijk zijn dat de druk toeneemt om de komende jaren meer inkomsten genereren, het rendement van de inkomsten te vergroten en de beschikbare middelen nog effectiever en efficiënter in te zetten. Denk aan meer inkomsten uit producten en diensten genereren, gedifferentieerd lidmaatschap invoeren of meer inkomsten genereren uit contributie. Natuurlijk bestaat ook de mogelijkheid om het kostenniveau verder aan te passen, al heeft het sterk de voorkeur de begroting aan te passen aan de ambitie in plaats van de ambitie aan te passen aan de begroting.

Mogelijk lichtpuntje is dat in het Regeerakkoord 2017 - 2021 extra geld wordt uitgetrokken voor het versterken van de positie van de sportbonden. Het nieuwe kabinet trekt hiervoor structureel € 10 miljoen uit. Verder verdubbelt het kabinet de in 2016 afgesproken structurele intensivering voor de topsport van € 10 miljoen per jaar naar € 20 miljoen per jaar om meer kansen te bieden aan onze olympische en paralympische teams. Daarmee stijgt de investering van de Rijksoverheid in topsport (topsportprogramma's en stipendiumregeling) naar € 53 miljoen. Daarnaast komt er meer ruimte voor topsport talenten om onderwijs en topsport te combineren. Daarnaast trekt het kabinet ook structureel 5 miljoen euro extra uit ter ondersteuning van de organisatie van sportevenementen in Nederland. Los van dit goede nieuws is het maar de vraag of en in hoeverre het Watersportverbond van deze extra investering in (top)sport(bonden) kan profiteren.

Daarentegen gaat het BTW-tarief in de nieuwe kabinetsperiode omhoog van 6% naar 9%, hetgeen onder andere nadelige effect heeft op de huur van sportaccommodaties of ligplaatsen. Het bestaande beleid rond de mogelijkheden voor de afdracht aan sport en goede doelen wordt niet aangetast en het algemeen belang besluit blijft in de Wet markt en overheid waardoor sportaccommodaties onder kostprijs aangeboden kunnen blijven worden. De maximaal onbelaste vrijwilligersvergoeding gaat met € 200 per jaar omhoog (van € 1500 naar € 1700).

Intensiveren samenwerken door verhuizing

Per eind oktober 2017 verhuist het kantoor van het Watersportverbond van Nieuwegein naar Utrecht. Aan de Orteliuslaan op Papendorp te Utrecht worden de krachten gebundeld met de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie (NGF), de Koninklijke Nederlandse Hockeybond (KNHB), de Nederlandse Ski Vereniging (NSKiV) en de Nederlandse Volleybal Bond (Nevobo). Bonden die al min of meer sporters met hetzelfde maatschappelijke profiel bedienen.

We betrekken met elkaar een pand om over de grenzen van de eigen organisaties heen samen te werken. Uitgangspunten voor de samenwerking zijn openheid, flexibiliteit en bereidheid om informatie met elkaar te delen. Van elkaar leren en elkaar sterker maken, is daarbij het leidende principe. Het pand wordt zo ingericht dat we elkaar kunnen versterken en zo nog beter te kunnen anticiperen op de behoeftes van verenigingen, sporters en belanghebbenden. Gezamenlijk vertegenwoordigen we ruim 910.000 sporters in Nederland.

Naast deze vijf bonden zullen ook andere aan de sport gerelateerde organisaties gebruik gaan maken van de kantoorfaciliteiten die het pand te bieden heeft, onder andere Special Olympics, Gehandicaptensport Nederland, Kenniscentrum Sport, TIG Sports, Special Heroes, NOC*NSF en de Werkgeversorganisatie in de Sport. Gezamenlijk willen we oplossingen vinden voor de uitdagingen waar de georganiseerde sport voor staat, onder andere het anticiperen op de veranderende behoefte van de (water)sporter. Daarnaast is het nieuwe pand een mooie, centrale plek in Nederland waar we vrijwilligers, verenigingen en andere partners gastvrij kunnen worden ontvangen.

*‘Sterke verenigingen
en een sterke sport
ondersteund door een
sterk Watersportverbond’*

**STERK OP
HET WATER**

